

UCHWAŁA NR/2025
RADY GMINY NIEMCE
z dnia 2025 r.
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2026-2028.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), Rada Gminy Niemce uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Niemce.

§ 3

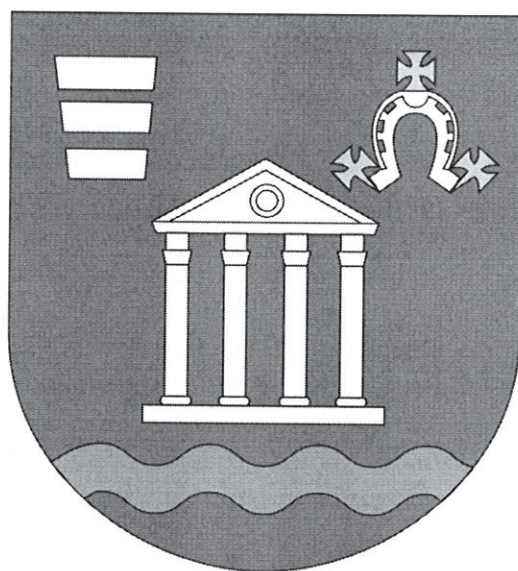
Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

WÓJT

mgr inż. Marian Golianek

ADWOKAT
Łukasz Saputa

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2026 – 2028**

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Niemce na lata 2026-2028, który stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Program skierowany jest do wszystkich rodzin z terenu Gminy Niemce, w tym szczególnie rodzin, które są zagrożone wykluczeniem społecznym, mają szczególne potrzeby, rodzin wielodzietnych. Nadrzędnym celem programu jest dbanie o dobro rodziny. Rodzina to najważniejsza i podstawowa grupa społeczna, na której opiera się społeczeństwo. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka.

Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Jednak nie zawsze prawidłowo wypełnia swoje podstawowe funkcje. Dłuższe zaburzenie może powodować jej niewydolność, co w konsekwencji może prowadzić nawet do jej rozpadu. Najczęstsze problemy, które negatywnie wpływają na rodzinę to bezrobocie, długotrwała choroba i niepełnosprawność, uzależnienia, uzależnienia behawioralne, które stanowią bardzo duże zagrożenie dla dzisiejszej młodzieży.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej definiuje wsparcie rodziny jako zespół planowych działań, których celem jest przywrócenie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zdolności do ich pełnienia, a system pieczy zastępczej jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Podmioty te realizują zadania z zakresu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi

konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

II. PODSTAWY PRAWNE DO OPRACOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”(t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niemce na lata 2025-2030.

III. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY NIEMCE

Gmina Niemce leży w centralnej części województwa lubelskiego. Powierzchnia jej wynosi 141,14 km². Położenie geograficzne wyznaczają współrzędne 22° 16' - 22° 35' długości geograficznej wschodniej oraz 51° 34' - 51° 37' szerokości geograficznej północnej. Gmina graniczy z siedmioma innymi jednostkami administracyjnym województwa: od południa z miastem Lublin, od południowego wschodu z gminą Wólka, od wschodu z gminą Spiczyn, od północy z gminą Lubartów, od północnego zachodu z gminą Kamionka, od zachodu z gminą Garbów, od południowego zachodu z gminą Jastków. Obszar ten ma korzystne położenie komunikacyjne. Prowadzi tędy linia kolejowa Lublin – Łuków, a także dwie drogi krajowe będące bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój gminy. Pierwsza z nich, stanowiąca oś rozwojową gminy Niemce to droga krajowa nr 19 - Rzeszów, Lublin, Białystok, która kończy się na przejściu granicznym w Budzisku. Druga to wspólny odcinek dróg krajowych S17 i S12, która od niedawna przebiega północną obwodnicą Lublina przez południową część gminy Niemce. W miejscowości Elizówka znajduje się węzeł komunikacyjny łączący obie te drogi, a zarazem tworzący bezpośrednie połączenie z całym krajem oraz z pobliskim Portem Lotniczym Lublin.

Gminę Niemce, zajmującą powierzchnię 14 114 ha (141,14 km²) i posiadającą 29 sołectw: Baszki, Boduszyn, Ciecierzyn, Dys, Dziuchów, Elizówka, Jakubowice Konińskie, Jakubowice Konińskie - Kolonia, Kawka, Kolonia Bystrzyca, Krasienin, Krasienin - Kolonia, Leonów, Ludwinów, Łagiewniki, Majdan Krasieniński, Nasutów, Niemce, Nowy Staw, Osówka, Pólko, Pryszczowa Góra, Rudka Kozłowiecka, Stoczek, Stoczek - Kolonia, Swoboda, Wola Krasienińska, Wola Niemiecka i Zalesie.

W okresie od początku do końca 2023 r. liczba mieszkank i mieszkańców zwiększyła się o 379 osób, przez co na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 20.435 osób, w tym 10.400 kobiet i 10.035 mężczyzn.

Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w poszczególnych miejscowościach:

Miejscowość	Liczba ludności stan na 01.01.2023 r.	Liczba ludności stan na 31.12.2023 r.
Baszki	369	380
Boduszyn	256	261
Ciecierzyn	1.365	1.392
Dys	2.073	2.091
Dziuchów	122	118
Elizówka	1.129	1.143
Jakubowice Konińskie	1.789	1.894
Jakubowice Konińskie-Kolonia	752	800
Kawka	252	251
Kolonia Bystrzyca	67	67
Krasienin	365	372
Krasienin-Kolonia	408	421
Ludwinów	131	131
Łagiewniki	245	245
Majdan Krasieniński	472	488
Nasutów	1.550	1.609
Niemce	3.691	3.684
Nowy Staw	212	209
Osówka	243	252
Pólko	448	472
Pryszczowa Góra	179	180
Rudka Kozłowiecka	1.210	1.218
Stoczek	283	281
Stoczek-Kolonia	190	198
Swoboda	191	202

Wola Krasienińska	223	220
Wola Niemiecka	1.389	1.399
Zalesie	452	457
RAZEM	20.056	20.435

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych:

- liczba mieszkank w wieku przedprodukcyjnym (15 lat i mniej) wynosiła 1.845 osób, a liczba mieszkańców wynosiła 1.959 osób,
- liczba mieszkank w wieku produkcyjnym (16-59 lat) wynosiła 6.226 osób, a liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (16-60 lat), wynosiła 6.268 osób,
- liczba mieszkank w wieku poprodukcyjnym wynosiła 2.329 osób, a liczba mieszkańców wynosiła 1.808 osób.

W 2023 r. narodziło się w gminie 163 osoby, w tym 78 dziewczynek i 85 chłopców.

W 2023 r. zmarło 139 osób, w tym 53 kobiety i 86 mężczyzn.

Wobec tego przyrost naturalny w 2023 r. wyniósł 24 osoby.

Na duży napływ mieszkańców w gminie ma atrakcyjność położenia Gminy Niemce oraz duży stopień wyposażenia w infrastrukturę kultury i usług społecznych oraz bliskość Lasów Kozłowieckich.

Lasy Kozłowieckie są cenne przyrodniczo, gdyż posiadają zróżnicowany drzewostan z fragmentami o składzie zbliżonym do naturalnego. Obfituje on w łąki, polany, bagna, torfowiska, stawy, a także kilka niewielkich osad rolniczych. We florze jest wiele gatunków zagrożonych: dąb bezszypułkowy (chroniony w rezerwacie Kozie Góry) czy wawrzynek wilcze łyko. Lasy Kozłowieckie mają dobre warunki dla ptaków, toteż gnieźdzą się tu myszolów, bielik, puszczyk. Występują też ssaki: jelenie, sarny, dziki i daniele (sprowadzone w 1962). Są one także jednym z czterech naturalnych siedlisk żółwi w Polsce (żółw błotny, żyjący na bagnach). Ich teren można częściowo zwiedzać pieszo lub rowerem i w ograniczonym zakresie samochodem; są popularnym celem dla turystów.

Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej jest podstawową jednostką organizacyjną wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej, swoim działaniem obejmuje obszar Gminy Niemce. Zajmuje się organizowaniem pomocy społecznej w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach na koniec 2024 roku znajdowało się 192 rodziny z czego 40 czyli 20,83 % stanowiły rodziny w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi.

Tabela 1. Rodziny objęte opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach.

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin objętych opieką ośrodka	361	314	227	288	241
Liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka, w której zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	61	58	49	38	31

Źródło: Dane własne Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach.

Tabela 2. Liczba rodzin objętych pomocą ze względu na liczbę dzieci.

2024 rok	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 i więcej
Liczba rodzin z dziećmi (ogółem)	42	40	17	9	6	0	0
Rodziny niepełne z dziećmi	10	11	5	3	x	x	x

Źródło: Dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, jako dysfunkcja, może być podstawą do udzielenia rodzinie pomocy.

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest jednym z najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej. Głównym źródłem tego problemu są różne rodzaje zaburzeń w funkcjonowaniu rodziny. Do przyczyn kryzysu polskich rodzin zalicza się:

- 1) zmieniające się warunki ekonomiczne,
- 2) czynniki psychospołeczne i kulturowe,
- 3) osłabienie więzi międzyludzkich.

Rozmiary problemu bezradności wśród klientów OPS w Niemcach.

Bezradność wynikająca z zaburzeń równowagi środowiska rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm. Z praktyki pracy socjalnej wynika, że do tej kategorii możemy zaliczyć rodziny, które:

- nie potrafią zaspokoić podstawowych potrzeb dzieci,
- nie potrafią skutecznie oddziaływać wychowawczo na swoje dzieci,
- nie potrafią gospodarować posiadanymi zasobami i środkami,
- ze względu na wiek, wykształcenie i sytuację rodzinną – wykazują brak umiejętności przy załatwianiu swoich spraw (np. urzędowych – napisania podania o zapomogę, zarejestrowanie do lekarza itp.).

Tabela 3. Wykorzystanie instrumentu „asystent rodziny”

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba asystentów rodziny	1	1	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	13	13	15	15	16

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach.

Dzieci z Gminy Niemce przebywające w pieczy zastępczej w latach 2020-2024 dynamika zjawiska.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Tabela 4. Dzieci z Gminy Niemce przebywające w pieczy zastępczej za które Gmina Niemce współfinansowała pobyt w latach 2020-2024.

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w tym:	27	40	39	40	36
Rodziny zastępcze	18	22	22	22	29
Placówka opiekuńczo-wychowawcza	9	8	7	8	7
Wydatkowana kwota	256.070,65	268.481,14	316.067,00	377.804, 00	420.898,45

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach.

Realizacja zadań samorządu gminy Niemce w zakresie wspierania rodziny.

W roku 2024 wsparciem asystenta objętych było 16 rodzin i 25 dzieci z tych rodzin z terenu Gminy Niemce.

W roku 2024 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz w rodzinach zastępczych przebywało ok 36 dzieci z terenu naszej Gminy. Za wszystkie dzieci Gmina ponosiła odpłatność zgodnie z przepisami 10%, 30%, 50% kosztów pobytu zależnie od długości pobytu dziecka w pieczy zastępczej, była to łącznie kwota 420.898,45 zł.

W rodzinach zamieszkałych na terenie Gminy Niemce objętych pomocą społeczną obserwuje się tendencję wzrostową umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz poprawnych relacji rodzinnych, pomiędzy poszczególnymi jej członkami. Zaobserwowano również zmianę w odczuciach rodzin objętych opieką asystenta polegającą na zmniejszeniu poczucia osamotnienia, bezsilności wobec odrzucenia społecznego, zwiększenia zaufania do instytucji pomocowych Gminy oraz koncentracji tych rodzin na ich przyszłości.

Udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach podejmuje szereg działań wspierających, które kierowane są do rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do właściwego funkcjonowania, a co za tym idzie zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków do opieki i harmonijnego rozwoju. Biorąc pod uwagę skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Niemce opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2028.

Tabela 5. Rodziny objęte opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach ze względu na uruchomioną procedurę Niebieskie Kart.

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba Niebieskich Kart	20	23	23	47	47

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach.

Powyższa tabela przedstawia liczbę Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w Niemcach w poszczególnych latach. Z analizy wynika, iż liczba Niebieskich Kart na przełomie lat ma tendencję wzrostową. Z ustaleń wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych w Niemcach wynika, iż zjawisko przemocy jest częste, szczególnie skierowana jest ona w stosunku do dzieci i kobiet, ale również często przemoc jest zatajana przez ofiary przemocy lub też bagatelizowana. Efekty pracy pracowników socjalnych są niewymierne, ponieważ często pracownicy socjalni wchodzą w środowisko, gdzie zachodzi podejrzenie przemocy, ofiara przemocy jest zastraszona, nie wierzy w poprawę swojej sytuacji i jest niechętna do współpracy. Pracownicy socjalni podejmują długofalową pracę z tą osobą motywując ją do podjęcia działań, umacniając i wspierając oraz wskazując osoby i instytucje pomagające ofiarom przemocy na terenie oraz poza terenem Gminy Niemce.

III. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny z terenu Gminy Niemce ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin dotkniętych przemocą, z problemem alkoholowym jak również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
2. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym.
3. Rodziny wspierające, których głównym zadaniem jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
4. Instytucje oraz zatrudnieni w nich pracownicy działający na rzecz rodzin (jako beneficjenci pośredni).

V. ANALIZA SWOT GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

MOCNE STRONY • Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, • Dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodziny, radca prawny), • Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny, • Zatrudnienie asystenta rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy, • Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi, • Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, • Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • Obowiązujące strategie, programy, akty prawne dot. rodziny.	SŁABE STRONY • Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie, • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela, • Zbyt duże obciążenie samorządu w stosunku do możliwości finansowych /lokalowych/ kadrowych, • Ograniczone środki finansowe na realizację programów, • Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów.
SZANSE • Asystent rodziny powołany celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, • Edukacja rodziców, • Rozszerzenie liczby podmiotów działających na rzecz rodziny, • Podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami, • Wzmocnienie roli opiekuńczo-wychowawczej rodzin, • Pozyskiwanie na realizację działań środków zewnętrznych, • Realizacja programów profilaktycznych, zewnętrzne środki finansowe (m.in. EFS, MRPiS), • Możliwość pozyskiwania do współpracy przy realizacji zadań ustawowych organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych, • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym	ZAGROŻENIA • Niepewność finansowania działań (niestabilność, ograniczone środki finansowe), • Niestabilność w podejmowanych działaniach, • Stereotypowe postrzeganie Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne, • Rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań, • Wysoki poziom ubóstwa rodzin przy rosnących kosztach utrzymania, • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, • Wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej.

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cele będą realizowane poprzez działania mające przywrócić rodzinie prawidłowe funkcjonowanie w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz pełnienia prawidłowych ról społecznych. Praca z rodziną będzie połączona z jej własną aktywnością. Istotną kwestią jest wsparcie rodziny na etapie pojawienia się problemów oraz eliminowania sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić rodzinę naturalną. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – stworzenie możliwości powrotu do rodziny naturalnej.

Niniejszy program ukierunkowany jest na zapewnienie kompleksowej opieki i wsparcia dla rodzin zagrożonych dysfunkcjami. Oczekiwanym efektem realizacji Programu ma być szeroko rozumiana poprawa sytuacji dziecka i rodziny.

CELEM GŁÓWNYM GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY NIEMCE NA LATA 2026-2028 JEST:

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin.
2. Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Działania w ramach realizacji poszczególnych celów zostały opisane poniżej.

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin.

Lp.	Działanie:	Rezultaty działań	Wskaźniki
1	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.	- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej, - objęcie pomocą materialną osób/rodzin do tego uprawnionych, - organizowanie pomocy rzeczowej dla rodzin potrzebujących	Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą, wielkość i forma udzielanej pomocy
2	Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci i dorosłych wymagających tego rodzaju wsparcia.	- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb żywieniowych rodzin, - współpraca z instytucjami w celu organizacji dożywiania, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej	Liczba dzieci i dorosłych korzystających z ciepłych posiłków, liczba wydanych zasiłków celowych na zakup żywności
3	Zapewnianie rodzinom możliwości skorzystania z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.	- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb żywieniowych rodzin, - współpraca z organizacjami pozarządowymi	Liczba wydanych skierowań, liczba osób/rodzin korzystających z Programu Operacyjnego Pomoc

			Żywnościowa
4	Objęcie pracą socjalną rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia.	- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych rodzin, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej	Liczba pracowników Socjalnych świadczących pracę socjalną, liczba rodzin objętych pracą socjalną
5	Organizacja zajęć i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.	- Finansowanie wyjazdów kolonijnych dzieciom z rodzin będących w trudnej sytuacji finansowej, życiowej, - profilaktyka i zapobieganie powielaniu przez dzieci negatywnych wzorów zachowań wyniesionych z domu rodzinnego, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, - współpraca instytucji organizujących wypoczynek i rekrutujących dzieci	Liczba uczestników wypoczynku.
	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	- Współpraca z PCPR w celu zabezpieczenia potrzeb dzieci przebywających w pieczy zastępczej, - pokrycie znacznej części kosztów za utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, których pobyt współfinansowany jest przez Gminę.

2. Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Lp.	Działanie:	Rezultaty działań	Wskaźniki
1	Zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz kobietom i rodzinom wychowującym ciężko chore dziecko	- Rodziny mające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych otrzymują adekwatne wsparcie, - rodziny wychowujące ciężko chore dzieci otrzymują potrzebne im wsparcie, - przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej	Liczba asystentów pracujących na rzecz rodzin, liczba rodzin, którym przydzielono asystenta ze względu na problemy opiekuńczo-wychowawcze, liczba rodzin objętych koordynacją poradnictwa „za życiem”, liczba dzieci wychowujących się w rodzinach objętych usługą asystentury
2	Udział w spotkaniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej	- Współpraca OPS z przedstawicielami innych instytucji, - tworzenie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie	Liczba spotkań
3	Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	- Upewnienie się czy rodziny właściwie wywiązują się ze swoich obowiązków i zadań wobec małoletnich dzieci, - doprowadzenie do sytuacji, w której rodzice potrafią samodzielnie i we właściwy sposób zadbać o zaspokajanie	Liczba rodzin, w których realizowano monitoring po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny

		potrzeb dzieci, wywiązywać się z zadań opiekuńczo-wychowawczych	
4	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	Zapewnienie środków finansowych na opłacenie działań podejmowanych przez rodziny wspierające, - znalezienie rodzin wspierających	Liczba rodzin wspierających, liczba rodzin korzystających z ww. wsparcia
5	Prowadzenie Placówek Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży oraz zapewnienie w nich odpowiedniej liczby miejsc	-Zapewnienie środków finansowych na działanie Placówek Wsparcia Dziennego, - korzystanie dzieci z rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej ze wsparcia PWD, - współpraca kadry PWD z rodzicami pod kątem kształtowania kompetencji rodzicielskich, - stwarzanie warunków do rozwoju wychowanków m.in. poprzez rozbudzanie zainteresowań, -wsparcie w pokonywaniu bieżących trudności, budowanie relacji wychowawców i dzieci, relacji rówieśniczych, modelowanie właściwych zachowań	Liczba Placówek Wsparcia Dziennego, liczba dzieci korzystających z wsparcia
6	Realizacja dodatkowych projektów na rzecz rodzin	-Dodatkowe wsparcie dla rodzin z dziećmi, - rozszerzenie oferty pomocowej dla rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej	Liczba rodzin/osób korzystających, formy udzielonego wsparcia

3. Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.

Lp.	Działanie:	Rezultaty działań	Wskaźniki
1	Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	-Przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów w rodzinach, - udzielanie wsparcia rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej, - współpraca instytucji na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi.	Liczba monitorowanych rodzin
2	Zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego	-Udzielanie kompleksowego wsparcia mieszkańcom Gminy, - przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów w rodzinach, - zapewnienie mieszkańcom Gminy możliwości skorzystania z nieodpłatnej pomocy specjalistów m.in. psychologa, pedagoga, radcę prawnego	Liczba osób korzystających ze wsparcia, liczba udzielonych porad
3	Zapewnienie pomocy rodzinom/osobom doświadczającym przemocy	Udzielanie kompleksowego wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, - podejmowanie działań korekcyjnych wobec sprawców przemocy domowej, - zapewnienie właściwych warunków	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, Liczba grup

		do życia i rozwoju dla małoletnich dzieci (zapewnianie poczucia bezpieczeństwa i życia wolnego od przemocy), - przeciwdziałanie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach wychowujących małoletnie dzieci, - współpraca instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - organizacja spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego/grup diagnostyczno-pomocowych, - uruchamianie i prowadzenie procedur Niebieskie Karty	roboczych, liczba Niebieskich kart
4	Zapewnienie pomocy rodzinom/osobom borykającym się z problemem alkoholowym	Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie działań wobec osób borykających się z problemem alkoholowym, - kierowanie wniosków do Sądu o leczenie odwykowe, - podejmowanie działań korekcyjnych wobec osób borykających się z problemem alkoholowym, - współpraca instytucji działających na rzecz rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu, - zapewnienie właściwych warunków do życia i rozwoju dla małoletnich dzieci, - przeciwdziałanie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach wychowujących małoletnie dzieci.	Liczba wezwań na Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Liczba wystosowanych wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Lp.	Działanie:	Rezultaty działań	Wskaźniki
1	Realizacja programów profilaktycznych	Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań wśród dzieci i młodzieży, - podnoszenie świadomości rodziców w zakresie zagrożeń dotyczących dzieci i młodzieży m.in. dotyczących uzależnień, cyberprzemocy, - zapoznanie dzieci, młodzieży i ich rodziców z ofertą pomocową w sytuacji kryzysowe	Liczba osób uczestniczących w poszczególnych programach profilaktycznych
2	Podnoszenie kwalifikacji Asystentów rodziny, Pracowników socjalnych poprzez udział w kursach, szkoleniach, warsztatach, konferencjach	Wzrost kompetencji asystentów rodziny i pracowników socjalnych w zakresie pracy z rodziną wychowującą małoletnie dzieci, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej	Liczba szkoleń/kursów/warsztatów, liczba pracowników podnoszących kwalifikacje

Realizatorzy i Partnerzy:

Jednostka koordynująca: OPS w Niemcach

Partnerzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Kuratorium Oświaty, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, parafie, koła gospodyń wiejskich, Bank Żywności.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 mogą być środki finansowe pochodzące z:

1. budżetu gminy,
2. budżetu państwa,
3. środków unijnych,
4. darowizn.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

VIII. ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY NIEMCE.

1. Urząd Gminy w Niemcach,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach,
3. Zespół Interdyscyplinarny w Niemcach,
4. Komisariat Policji w Niemcach,
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niemcach,
6. Placówki oświatowe na terenie Gminy Niemce,
7. Gminny Ośrodek Zdrowia w Niemcach
8. NZOZ Przychodnia Lekarza Rodzinnego Uśmiech
9. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Niemce.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach przy współpracy:

1. Asystenta rodziny,
2. Pracowników socjalnych,
3. Zespołu Interdyscyplinarnego w Niemcach,
4. Policji,
5. Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie,
6. Sędziów i Kuratorów II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku.
7. Organizacji pozarządowych,
8. Placówek oświatowych, kulturalnych i służby zdrowia.

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach będzie odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Programu. Sprawozdanie i ocena realizacji poszczególnych działań w roku kalendarzowym będą opracowywane w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli instytucji oraz podmiotów realizacyjnych Programu. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań będą corocznie przedkładane Wójtowi Gminy Niemce oraz Radzie Gminy Niemce.

Ewaluacji podlegać będzie stopień realizacji celów szczegółowych poprzez podejmowane działania prowadzące do ich osiągnięcia. Efektem ewaluacji będą wnioski do ewentualnej modyfikacji działań. W trakcie realizacji Programu istnieje możliwość dokonywania zmian wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb. Zmiany będą przedstawione Radzie Gminy do zatwierdzenia.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Niemce na lata 2026-2028 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację Programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny wynika wprost z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz .U. z 2025 r., poz. 49).

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Niemce na lata 2026 – 2028 jest wsparcie rodzin zagrożonych problemami i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Poprzez realizację programu zwiększą się możliwości rozwojowe rodziny i jej zdolności do przezwyciężania braków poprzez wspieranie i poprawę jej funkcjonowania przy ścisłej współpracy, samorządu, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się rodziną.

W sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Niemce na lata 2026-2028 przeprowadzone zostały konsultacje społeczne w terminie od 02.12.2025 r. do 17.12.2025 r. W wyznaczonym terminie konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi/opinie w przedmiocie konsultacji.

Obowiązek ustawowy, jak również konieczność wspierania rodzin zagrożonych problemami, bądź nieradzących sobie z pełnieniem funkcji rodzicielskich uzasadnia celowość przyjęcia uchwały.

